

PC-12703/NB

K-1/2111

TEACHING LEARNING PROCESS

Paper-1103T

(Semester-I)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

Note : Attempt *two* questions each from Section A & B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 10 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

- I. Discuss characteristics and principles of teaching. 5+5=10
- II. Explain constructivism with the help of examples. 10
- III. What do you mean by academic learning? Also discuss integrated and thematic planning. 5+5=10
- IV. Explore the relationship between teaching and learning. 10

SECTION—B

- V. Describe concept and implications of learning styles for classroom environment. 3+7=10

- VI. Discuss teaching styles and their implications with the help of examples. 5+5=10
- VII. Explain planning spaces for learning. Also give need for organization of learning environment. 5+5=10
- VIII. Discuss teaching concepts through discovery and exposition with examples. 5+5=10

SECTION—C
(Compulsory Question)

- IX. Write notes on the following :
1. Nature of teaching.
  2. Maxims of teaching.
  3. Learning process.
  4. Objectives of teaching for academic learning.
  5. Behaviourism.
  6. Meaning of teaching styles.
  7. Learning environment.
  8. Flexible and creative planning.
  9. Classroom environment.
  10. Diverse classrooms. 10×3=30

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਅਧਿਆਪਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5+5=10
- II. ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਰਚਨਾਤਮਿਕਵਾਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
10
- III. ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਿਖਿਆ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਗਤ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5+5=10
- IV. ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਵਿਚ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਕਰੋ।
10

ਭਾਗ—B

- V. ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਾਤਾਵਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਣ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਅੜਚਣਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
3+7=10
- VI. ਅਧਿਆਪਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੜਚਣਾਂ ਦੀ, ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5+5=10
- VII. ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਿਸਤਾਰਾਂ (spaces) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਸਿੱਖਣ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਵੀ ਲਿਖੋ।
5+5=10

- VIII. ਖੋਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਕਰਨ (exposition) ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਆਪਨ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੀ, ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 5+5=10

ਭਾਗ—C
(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

- IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
1. ਅਧਿਆਪਨ ਦਾ ਸਰੂਪ।
  2. ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ।
  3. ਸਿੱਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ।
  4. ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ।
  5. ਵਿਵਹਾਰਵਾਦ।
  6. ਅਧਿਆਪਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੇ ਅਰਥ।
  7. ਸਿੱਖਣ ਵਾਤਾਵਰਨ।
  8. ਲਚਕਦਾਰ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਿਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ।
  9. ਕਲਾਸਰੂਮ ਵਾਤਾਵਰਨ।
  10. ਬਹੁਭਾਂਤੀ ਕਲਾਸਰੂਮ। 10×3=30
-